

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені
Г.С.СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол № 3
від «20» квітня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
Гарант освітньо-наукової програми
зі спеціальності 053 «Психологія»
доктор психологічних наук, професор

 К.І. Фоменко
від «15» березня 2022 року

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Психологія»

третій (освітньо-науковий) рівень вищої світи

(назва рівня вищої освіти)

доктор філософії

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

053 Психологія

(код та найменування спеціальності)

Ректор
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди

Ю. Бойчук
від «21» квітня 2022 року

**Лист погодження
освітньо-наукової програми**

Проректор з навчально-наукової роботи

В. Борисов

Проректор з наукової, інноваційної і
міжнародної діяльності

С. Бережна

Директор центру забезпечення якості освіти

Т. Грановська

Гарант освітньої програми

К. Фоменко

Завідувач відділу аспірантури і докторантури

І. Разуменко

Голова ради молодих учених

О. Башкір

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
протокол № 8 від «22» лютого 2022 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науковою радою університету
протокол № 3 від «07» квітня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради університету
Протокол № 3 від «20» квітня 2022 р.

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою у складі:

Фоменко К.І. – доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (керівник робочої групи, гарант ОНП);

Хомуленко Т.Б. – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Підчасов Є. В. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ СТЕЙКГОЛДЕРІВ:

Панок В.Г. – доктор психологічних наук, професор, директор УНМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України;

Шандрук С.К. – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології і соціальної роботи, Тернопільський національний економічний університет.

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована без дозволу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

1. Профіль освітньо-наукової програми «Психологія» зі спеціальності 053 «Психологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, кафедра психології H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії з психології
Офіційна назва освітньої програми	Психологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 50 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	Первинна акредитація в 2020 р.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, EQ-ЕНЕА – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2021-2025
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньої програми	
<p>Метою програми є підготовка освіченого, висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця-громадянина зі ступенем доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 053 Психологія, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності у сфері теоретичної, прикладної та практичної психології, а також викладацької роботи у закладах вищих освіти.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія)	<p>Об’єкти вивчення та діяльності: психічні явища (процеси, стани і властивості), їх виникнення, функціонування та розвиток в онтогенезі; психологічні особливості особистості та соціальних систем (сім’ї, групи, соціуму); виявлення соціально-психологічних, психолого-педагогічних та особистісних чинників розвитку особистості; розроблення програм оптимізації відносин суб’єктів соціальної взаємодії у контексті їхньої адаптації, соціалізації, професійної самореалізації, саморозвитку та особистісного самоздійснення.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців з психології, обізнаних у природі психічних явищ, інструментально озброєних методами їх наукового дослідження, здатних розв’язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних і творення нових систем знань та/або професійних практик.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: категорійно-понятійний апарат, концепції, принципи, закони і закономірності,</p>

	<p>теорії і наукові практики психології, спрямовані на виявлення, оцінку та вирішення психологічних проблем на мікро-, мезо- і макрорівнях, оптимізацію відносин суб'єктів соціальної взаємодії у контексті надання психологічних послуг та забезпечення їх якості, а також дотримання етики досліджень у сфері психології.</p> <p>Методи, методики та технології: критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей у сфері психології, загальнонаукові, емпіричні (методи збору та обробки науково-дослідного матеріалу), статистичні методи дослідження особистості, психології малих груп, міжгрупової взаємодії та соціальних явищ, психодіагностичний інструментарій, необхідний та достатній для здійснення професійної та науково-інноваційної діяльності.</p> <p>Інструменти та обладнання: навчальні аудиторії; бібліотека; архіви; комп'ютерна техніка; технічні засоби навчання, психологічні прилади, сучасні інформаційні та комунікаційні технології.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма зорієнтована на теоретико-методологічну, професійно-практичну та досвідно-прикладну підготовку кваліфікованих кадрів, які б володіли належними компетентностями здійснювати науково-дослідну, діагностичну, консультативно-терапевтичну, просвітницьку та психопрофілактичну діяльність; програмувати та здійснювати психологічно ефективну консультативну діяльність з різними категоріями клієнтів та надавати їм консультативно-корекційну допомогу; впроваджувати у професійній діяльності програми психологічного супроводу становлення, розвитку і формування повноцінно функціонуючої особистості; сприяти цілісному розвитку суб'єкта життєдіяльності, забезпечувати умови для його професійного та особистісного саморозвитку та самореалізації.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>ОНП фокусується на формуванні та розвитку у здобувачів загальнонаукових, міждисциплінарних, універсальних науково-дослідних та професійно-психологічних компетентностей, поєднання яких створює умови для наукового пошуку та творчого розв'язання актуальних проблем у галузі психології, уможливорює надання консультативно-терапевтичної допомоги громадянам у нових умовах соціальної невизначеності та кризових ситуаціях життя. Програма забезпечує вивчення специфіки теоретичної та практичної психології, опанування сучасними діагностичними, профілактичними та розвивальними психотехнологіями, процедурами психологічної допомоги, а також актуалізує систему професійного саморозвитку, кар'єрного зростання, збереження та підтримку повноцінного функціонування особистості. Набуті у такий спосіб компетентності можуть бути застосовані у різних галузях професійно-психологічної практики, що підвищує конкурентоздатність фахівця на загальнонаціональному ринку праці.</p> <p>Ключові слова: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психологічні закономірності вікового розвитку, соціально-психологічні та психолого-педагогічні умови повноцінного функціонування особистості, наукове психологічне дослідження, психодіагностика, психологічне консультування, психокорекція, професійна діяльність психолога.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма забезпечує системність знань та навичок в галузі психології, володіння сучасними психотехнологіями та специфічними компетентностями психолога-дослідника. Структура програми передбачає поєднання теоретико-методологічних і</p>

	<p>практико-прикладних аспектів психології на засадах компетентнісного, діяльнісного та системного підходів, оволодіння інноваційними методами професійної діяльності, що враховують новітні тенденції розвитку соціо-гуманітарних дисциплін та в комплексі забезпечують необхідну багатопрофільність підготовки фахівців-психологів.</p> <p>Унікальність освітньої програми полягає у спрямованості на врахування особливостей Харківщини як багатокультурного регіону – наукового, культурного, освітнього центру нашої держави. Багатокультурність сучасного українського суспільства та освітнього середовища, а також здобутки Харківської школи психології визнаються та використовуються як цінні ресурси у процесі особистісно-професійного розвитку психолога-практика і психолога-дослідника як освіченого фахівця-громадянина, інтелектуала, патріота.</p>
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випусники можуть працювати (згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010):</p> <p>2310.1 Професори та доценти;</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів і вищих навчальних закладів;</p> <p>2320 Викладачі професійних навчально-виховних закладів, професійно-технічних навчальних закладів;</p> <p>2445.1 Наукові співробітники (психологія);</p> <p>2445.2 Психологи</p>
Подальше навчання	<p>Можливе здобуття наукового ступеня доктора наук. Докторантура за спеціальністю 053 Психологія або іншими спорідненими (суміжними) спеціальностями галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітньо-науковий процес здійснюється на засадах компетентнісного, системного, інтегративного підходів із застосуванням інноваційних та інтерактивних технологій, студентсько-центрованого навчання, інтерактивного навчання, навчання через практику, елементів дистанційного навчання, виконання проектів, педагогічної практики, що визначає гуманістично-творчий стиль суб'єкт-суб'єктної взаємодії, дослідницький характер навчання.</p> <p>Основні методи та форми навчання: лекційні (лекція-візуалізація із використанням інформаційно-технічних засобів навчання, лекція-демонстрація (майстер-клас)), семінарські, практичні (в т.ч. тренінгові) заняття, самостійна робота на основі підручників, посібників, конспектів і тезаурусів лекцій, поданих у системі MOODLE, бібліотечного репозитарію; консультації з викладачами та інші форми аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності; методи науково-дослідницької діяльності та презентації результатів, методи виконання вправ і практичних завдань (аналіз конкретного випадку / кейс-метод), ділові ігри (моделюючі, психологічні, трансформаційні), дискусія, обговорення.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання за усіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності у вигляді проміжного та/або підсумкового (семестрового) контролю, захист звітів та дисертаційної роботи.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації, захист звітів з практики та за результатами</p>

	виконання , захист кваліфікаційної роботи, заліки, іспити.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійних інструментів.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК3. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.
Спеціальні / фахові компетентності спеціальності (СК)	СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психологічній науці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з психології та суміжних наук. СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійськомовних наукових текстів за напрямом досліджень. СК3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності. СК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері психології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК5. Здатність створювати психологічні умови для духовного розвитку особистості. СК6. Здатність науково обґрунтовувати результати емпіричного дослідження з проблематики індивідуального розвитку особистості та динаміки складових соціальних систем (сім'ї, студентського та педагогічного колективу). СК7. Здатність здійснювати методологічний аналіз та наукову апробацію та впровадження програм психодіагностичної, консультативної, розвивальної та психотерапевтичної діяльності, спрямованої на забезпечення оптимальних стратегій саморегуляції та самореалізації особистості.
7 – Програмні результати навчання	
	ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з психології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій. ПРН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. ПРН3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень), наявні літературні дані. ПРН4. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і

	<p>комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у психології та дотичних міждисциплінарних напрямках.</p> <p>ПРН5. Створювати психологічні умови для особистісного розвитку, сімейного благополуччя та духовного зростання особистості.</p> <p>ПРН6. Аналізувати теоретичні дані та обґрунтовувати результати емпіричного дослідження з проблематики індивідуального розвитку особистості та динаміки складових соціальних систем (сім'ї, студентського та педагогічного колективу).</p> <p>ПРН7. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері психології з використанням інноваційних інструментів та критично аналізувати результати власних та інших досліджень у контексті усього комплексу знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН8. Здійснювати методологічний аналіз та впровадження програм психодіагностичної, консультаційної, розвивальної та психотерапевтичної діяльності, спрямованої на забезпечення оптимальних стратегій саморегуляції та самореалізації особистості.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».</p> <p>Освітній процес за освітньо-науковою програмою здійснюють доктори філософії (кандидати) та доктори наук, які забезпечують розв'язання комплексу проблем у галузі професійної та (або) дослідницької діяльності, є провідними фахівцями в певному напрямі педагогічних досліджень, мають досвід проведення власного наукового дослідження, результати якого мають концептуальний характер.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення підготовки докторів філософії зі спеціальності 053 відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес організовано в лекційних аудиторіях, кабінетах, які оснащені належним обладнанням й устаткуванням. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Підтримка системи інформаційного забезпечення здійснюється Інститутом інформатизації освіти. Інформаційний електронний освітній простір забезпечується електронними ресурсами, розміщеними на навчально-інформаційному порталі на базі платформи Moodle (lms.hnpu.edu.ua), сайті наукової частини Університету (nauka.hnpu.edu.ua), електронній бібліотеці (lib.hnpu.edu.ua), відео та аудіотеках; забезпечено доступ викладачів і здобувачів освіти до електронних світових баз даних повнотекстових наукових публікацій у спеціально обладнаних кабінетах університету. Офіційний веб-сайт університету http://hnpu.edu.ua/, сторінка наукової частини http://nauka.hnpu.edu.ua/, кафедри http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-pedagogiky містять інформацію про освітньо-наукову програму, професорсько-викладацький склад, навчальну, наукову, громадську діяльність університету, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. У відкритому електронному архіві бібліотеки у вільному доступі розміщено</p>

	праці науково-педагогічних працівників університету http://dspace.hnpu.edu.ua/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливе стажування та підвищення кваліфікації в інших закладах освіти України http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Format_dokum/Pro_organiz_nauk_rab.pdf
Міжнародна кредитна мобільність	Можливе стажування та підвищення кваліфікації в освітніх закладах і наукових установах за кордоном http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Format_dokum/Pro_organiz_nauk_rab.pdf ; http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Format_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratzivn.pdf
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не ліцензовано

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми «Психологія» та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальнонаукової, гуманітарної та мовної підготовки			
ОК 1	Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проектів	4	екзамен
ОК 2	Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійське / німецьке / французьке)	6	екзамен
1.2. Цикл професійної (спеціальної) підготовки			
ОК 3	Психологія саморегуляції	4	екзамен
ОК 4	Психологія сім'ї	4	екзамен
ОК 5	Психологія духовності	4	екзамен
1.3 Цикл науково-дослідної підготовки (універсальні навички дослідника)			
ОК 6	Методологія наукових психологічних досліджень	3	екзамен
ОК 7	Сучасні методи математичної статистики у психології	3	екзамен
ОК 8	Науково-викладацька практика	9	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		37	
ВД 1	Вибіркова дисципліна 1	4,0	залік
ВД 2	Вибіркова дисципліна 2	4,0	залік
ВД 3	Вибіркова дисципліна 3	5,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		13	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		50	

2.2. Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, й передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертаційна робота та її автореферат мають бути розміщені на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).

Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми «Психологія»

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
ЗК 1	•					•	•	
ЗК 2	•		•	•	•			
ЗК 3		•				•	•	•
СК 1	•					•	•	•
СК 2		•				•		
СК 3						•	•	•
СК 4						•	•	•
СК 5			•	•	•			•
СК 6				•			•	•
СК 7			•	•	•		•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми «Психологія»**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
ПРН 1	•			•	•	•	•	•
ПРН 2		•	•			•	•	•
ПРН 3	•	•		•	•	•	•	•
ПРН 4	•					•	•	•
ПРН 5				•	•			•
ПРН 6				•	•	•	•	•
ПРН 7			•	•	•	•	•	•
ПРН 8			•	•	•	•	•	•

У цій освітньо-науковій програмі використано державні та галузеві стандарти України:

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.

3. Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED-97: International Standard Classification of Education /UNESCO, Paris).

4. Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area).

5. Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework – IMPLEMENTATION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010», Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004).

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>.

8. Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти : Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 № 28-р. // Інформаційний вісник «Вища освіта». – 2003. – № 10. – 82 с.

9. Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням, затверджений наказом МОН України від 10.11.2007 № 897 та інші діючі нормативні документи обов'язкового застосування.

10. Національний класифікатор професій ДК 003:2010.

11. Статут Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, затверджений Міністерством освіти і науки України 08.06.2015 та зареєстрований у Реєстраційній службі Харківського міського управління юстиції Харківської області 08.09.2015.

12. Перспективна розгорнута програма діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди до 2020 року, затверджена вченою радою університету (протокол № 5 від 28.08.2015).

13. Наказ по ХНПУ імені Г. С. Сковороди від 04.09.2015 № 130-од «Про організаційно-розпорядчу документацію університету».